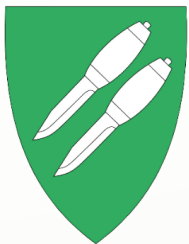

Statsbudsjettet for 2024

Høstkonferansen i KS Innlandet 2023

Kommunedirektør Bjørn Fauchald, Vestre Toten kommune

Kommentarer til kommuneopplegget for 2024

I stor grad som forventet. Følger opp signalene i kommuneproposisjonen.

Noen tilleggskommentarer til innledningen fra Rune og Sigmund:

- Det er betydelig «strek i laget». Stor – og stadig større - forskjell på skatterike kommuner (gjerne med lav gjeld og betydelige ekstrainntekter) og lavinntektskommuner uten ekstrainntekter.
- Bosetting av flyktninger. God kostnadsdekning så langt, men kombinasjon av underkompensasjon av integreringstilskuddet og forventet økte utgifter til boliger og utvidede tjenestetilbud vil utfordre kommuneøkonomien
- Positivt at det lempes på vilkårene ved nye heldøgns omsorgsplasser
- Positivt med midler til kommunesektorens strategiske forskningsorgan (KSF). Forskningsinnsatsen i kommunesektoren må økes. Negativt at regionale forskningsfond avvikles..

Kommentarer til kommuneopplegget for 2024

Dersom det hadde vært en stabil kostnadsside og alle kommunene hadde vært gjennomsnittskommuner, ville dette være greit, men slik er det ikke:

- Store inntektsforskjeller mellom kommunene og større «strek i laget»
- Betydelig økte rentekostnader
- Økte pensjonskostnader – utfordrer også likviditeten
- Sterk underliggende kostnadsvekst over mange år innen pleie og omsorg (og for andre ressurskrevende grupper) som ikke er kompensert
- Rettighetslovgivning og normfesting som reduserer kommunenes handlingsrom
- Rekrutteringsutfordringer og manglende tilgang på nødvendig kompetanse bidrar til økte kostnader for kommunene
- Demografiendringer utfordrende – og i betydelig grad i Innlandet

Hva så og hva nå?

Dette går ikke i hop (nå og) i framtida!

Opprettholdelse av tjenestetilbudet og likeverdige tjenester i alle landets kommuner er utopi om det ikke blir gjort noe med inntektsfordelingen

«På tide med et ulverop fra Innlandet» (sitat; Tron Bamrud)

«Nå er det vanlige kommuners tur» (sitat; Jørn Strand)

«Systemet bidrar systematisk til at de rike kommunene med de rike innbyggerne blir rikere, mens de fattige kommunene med høy arbeidsledighet, lav yrkesdeltakelse og mange uføre, blir stadig fattigere» (sitat; Harald Danielsen)

Mye bra med inntektssystemets utgiftsutjevning, men den treffer ikke kostnadsutviklingen fullt ut

Argumentene for større / full inntektsutjevning er sterkere enn noen gang dersom målet er likeverdige tjenester i alle landets kommuner

Hva så og hva nå?

Det er alvor nå - og min sterke anbefaling til ny politisk - og administrativ - ledelse i alle Innlandets kommuner er å gå sammen – gjerne i allianse med minsteinntektskommuner i andre fylker – for å påvirke regjeringen og Stortinget slik at inntektsutjevningen blir vesentlig styrket

Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om inntektssystemet til vinteren / våren med sikte på endringer fra 2025. Det er helt nødvendig for Innlandskommunene å påvirke dette arbeidet.

Dette handler ikke om «kommunal egeninteresse», men å sikre våre innbyggere tjenester som er likeverdige med de som har langt høyere inntekter.

Hva så og hva nå?

KS jobber veldig godt med å synliggjøre virkeligheten og utfordringer, men når det gjelder å fronte (nødvendig) omfordeling mellom kommunene, kan det ikke forventes at KS tar den rollen. Dette må lavinntektskommunene selv gjøre inn mot regjering og Storting!

KS Innlandet oppfordres til å koordinere et slikt arbeid. Vi kan støtte oss på fagressursene i KS til å framskaffe kvalitetssikret faktaunderlag mv